

AWB-ADVIESCOMMISSIE VAN PS EN GS

Aan: Gedeputeerde staten van Utrecht (hierna: GS)
Onderwerp: Advies over de bezwaarschriften van de Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi, Bewonersvereniging Leefklimaat Utrechtseweg, Stichting Milieuzorg Zeist e.o., de heer ██████████ en mevrouw ██████████ tegen het besluit van GS van 17 maart 2022 tot het verlenen van een ontheffing aan Verwelius Projectontwikkeling B.V. op grond van de Wet natuurbescherming (zaaknummer Z-WNB-RI-REG-2021-0576)
Datum: 9 augustus 2022
Nummer: BZW.22.021.001 t/m 22.021.005
Bijlagen: Relevante wettelijke voorschriften en verslag hoorzitting

Samenvatting van het advies

De commissie adviseert:

1. de bezwaren deels gegrond, deels ongegrond en deels niet ontvankelijk te verklaren;
2. een onderzoek naar alternatieven te verrichten;
3. de geconstateerde gebreken in het bestreden besluit te herstellen en de ontheffing alleen in stand te laten als ze deugdelijk kan worden gemotiveerd;
4. voor de motivering van de beslissing op het bezwaar, met toepassing van artikel 3:49 van de Algemene wet bestuursrecht, te verwijzen naar dit advies van de commissie.

De commissie verzoekt om haar een afschrift van de beslissing op het bezwaarschrift te sturen.

1 Relevante wettelijke voorschriften

De relevante wettelijke voorschriften zijn als bijlage 1 bij dit advies gevoegd.

2 Feiten

- 2.1 Op 30 maart 2010 hebben GS een verklaring van geen bezwaar afgegeven als bedoeld in artikel 19, eerste lid van de Wet op de ruimtelijke ordening (hierna: Wro) voor het realiseren van 104 woningen op de locatie Utrechtseweg 341 te De Bilt (hierna: plan Bloeyendael). Dit project is niet gerealiseerd. De toenmalige eigenaar, de fa Hessing, heeft het perceel verkocht aan Verwelius Projectontwikkeling B.V. (hierna: Verwelius).
- 2.2 Het plangebied omvat een verouderd bedrijventerrein met omliggende weilanden. De huidige eigenaar, Verwelius, is voornemens de bebouwing op dit bedrijventerrein te slopen en een nieuwe woonwijk van 130 woningen te realiseren. De nieuwe woonwijk is deels op thans verhard terrein en deels in het bestaande weiland buiten de rode contour in het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN) geprojecteerd.
- 2.3 Aangezien de realisatie van dit bouwplan niet past binnen het vigerende bestemmingsplan heeft Verwelius de gemeente De Bilt verzocht om herziening daarvan. Bij besluit van 27 januari 2022 heeft de gemeenteraad besloten het daarop voorgelegde ontwerp-bestemmingsplan niet vast te stellen, aangezien niet voldoende is komen vast te staan dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening, met name ten aanzien van het waarborgen van de natuurwaarden van het plangebied. Tegen dit besluit heeft Verwelius beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ingediend. De Afdeling heeft nog geen uitspraak gedaan.
- 2.4 Verwelius heeft het plangebied laten onderzoeken op beschermde soorten en heeft ook laten onderzoeken welk effect de ingreep zal hebben op de aanwezige beschermde diersoorten. In het plangebied zijn aan beschermde dieren gewone dwergvleermuizen aangetroffen, verder dat het leefgebied van de das aanwezig is binnen het plangebied en er zijn ringslangen aangetroffen. De gewone dwergvleermuis staat vermeld in bijlage IV van de Habitatrictlijn en is als zodanig beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De das en de ringslang zijn beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wnb. Uitvoering van het woningbouwproject leidt tot verstoring van deze dieren en hun leefgebied, en daarmee tot overtreding van de Wnb. Daarom heeft Econsultancy B.V. namens Verwelius een aanvraag ingediend voor een ontheffing op grond van de Wnb.

Ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 van de Wnb voor de dwergvleermuis en van artikel 3.10 voor de das en de ringslang.

- 2.5 Bij besluit van 17 maart 2022 hebben GS de gevraagde ontheffingen verleend voor de periode van 17 maart 2022 tot en met 17 maart 2025, te weten de voorziene bouw- en aanlegperiode.
- 2.6 Bij brief van 25 april 2022 heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. bezwaar gemaakt tegen dit besluit. Bij brief van 19 april 2022, nader aangevuld met gronden bij brief van 29 mei 2022, heeft de Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi bezwaar gemaakt. Bij brief van 21 april 2022 heeft Bewonersvereniging Leefklimaat Utrechtseweg bezwaar gemaakt. Bij brief van 24 april 2022 heeft de heer ██████████ bezwaar gemaakt. Bij brief van 27 april 2022 heeft mevrouw ██████████ bezwaar gemaakt.
- 2.7 De Awb-adviescommissie (hierna: commissie) heeft op 5 juli 2022 de bezwaarmakers, de aanvrager van de ontheffing en de vertegenwoordigers van GS en de gemeente De Bilt gehoord tijdens een hoorzitting. Het verslag van de hoorzitting is bij dit advies gevoegd als [bijlage 2](#).

3 Standpunten van de partijen

3.1 Samenvatting bezwaren van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o.

1. In procedurele zin is het de vraag waarom GS de ontheffing hebben verleend, terwijl de gemeenteraad al had besloten het benodigde bestemmingsplan niet vast te stellen.
2. Door de bouw van de nieuwe woonwijk buiten de rode contour zal een groot ruimtebeslag op de geprojecteerde "stepping stone" voor de dassen (toegang tot ecoduct) plaatsvinden, juist op een plek waar deze cruciaal moet worden geacht. Daardoor zal naar verwachting de gehele faunapassage minder optimaal functioneren. Verder zal door het bouwen buiten de rode contour de verstoring die van de woningen naar de omgeving zal uitgaan, zoals licht en geluid, veel groter worden, hetgeen effecten op het functioneren van de ecologische verbinding en de aanwezige beschermde diersoorten zal hebben. De voorgestelde maatregelen zullen deze verstoring niet voorkomen. Van een meerwaarde van het plan van het NNN, door GS aangevoerd als positief punt, zal daarom geen sprake zijn. Verder zullen van het plan negatieve effecten uitgaan op de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden.
3. De stelling van GS dat bouwen buiten de rode contour nodig is om het project economisch rendabel te maken, is niet inzichtelijk gemaakt. Alternatieve locaties binnen de gemeente De Bilt in het stedelijk gebied zijn niet in de besluitvorming meegenomen maar zijn er wel degelijk, zoals het Stationsgebied Bilthoven en de Schapenweide. Ook is het mogelijk om te bouwen binnen de rode contour op voorliggende locatie.
4. Het plan zal leiden tot de aantasting van primair en essentieel foerageergebied van de in het gebied voorkomende dassenclans. Gelet op de ligging van twee burchten ten opzichte van het nieuwe woongebied en gelet op het ruimtebeslag en de verstoring dat van het woongebied uitgaat, kan niet worden uitgesloten dat de dassenburchten als gevolg van het nieuwe bouwplan worden verlaten of dat de populatie in aantal zal afnemen. Door de verstoring van de ecologische corridor zal er uiteindelijk ook minder uitwisseling tussen de diverse dassenfamilies plaatsvinden. Het plan zal daardoor mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de gunstige staat van instandhouding van de dassensoort. De voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen zullen de effecten van de woonwijk op de dassenclans niet wegnemen.
5. Met betrekking tot de ringslag merkt de stichting op dat door de herinrichting van met name het westelijk gedeelte er weliswaar nieuwe biotopen zullen bij komen, maar dat onduidelijk is of deze het verlies aan leefgebied wel in voldoende mate kunnen compenseren.
6. Het ecologisch werkprotocol geeft te weinig inzicht in de noodzakelijke zorgvuldigheidsvereisten.

Reactie GS op bezwaren Stichting Milieuzorg Zeist e.o.

1. De wettelijke grondslag voor deze ontheffing is de Wnb. De weigering het bestemmingsplan vast te stellen heeft plaatsgevonden op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening. Dat zijn twee verschillende wettelijke kaders. Daardoor is het mogelijk de ontheffing te verlenen voordat het benodigde bestemmingsplan is vastgesteld.
2. GS stellen dat de das niet zo gevoelig is voor verandering van landschap en verstoring als vaak wordt gesteld. Daarom is er geen aanleiding te veronderstellen dat de onrust als gevolg van de woonwijk zal leiden tot het verlaten van de burchten.

De stichting heeft niet onderbouwd dat de faunapassage minder goed zal gaan functioneren en dat er van de woonwijk ongunstige effecten op het functioneren van de ecologische verbinding en op de soorten zullen uitgaan. In deze procedure staat niet ter beoordeling of er daadwerkelijk sprake is van een meerwaarde voor het NNN.

3. GS stellen dat het niet aan hen als bevoegd gezag is om een oordeel te vellen over de vraag of elders binnen het stedelijk gebied van De Bilt de gewenste uitbreiding van het aantal woningen in de gemeente kan plaatsvinden. Anders zouden GS op de stoel van de gemeente gaan zitten. GS beoordelen daarom alleen of er binnen het aangevraagde plan alternatieven zijn die geen of een geringere aantasting voor de betrokken soorten veroorzaakt. Het enkel bouwen binnen bestaand verhard terrein, dus binnen de rode contour, kan niet worden beschouwd als een bevredigend alternatief. Op grond van de ruimtelijke randvoorwaarden van de gemeente De Bilt is het noodzakelijk om te bouwen in een lagere bebouwingsdichtheid dan aanvankelijk was voorzien. Hierdoor is een groter oppervlak nodig om het plan exploitabel te houden.
4. GS zijn van oordeel dat er nu sprake is van secundair foerageergebied van de dassen, dat door de planontwikkeling voldoende wordt gecompenseerd met primair foerageergebied. Rondom het plangebied bevindt zich voldoende primair en secundair foerageergebied om enige aantasting van het foerageergebied in het plangebied op te vangen. Er zal sprake zijn van korte vegetatie, zodat de dassen gemakkelijk kunnen zoeken naar wormen. Verstoring van de hoofdburcht kan redelijkerwijs worden uitgesloten op grond van het deskundigenrapport van de ontheffinghouder. GS zijn van oordeel dat de onrust als gevolg van de woonwijk niet zal leiden tot het verlaten van de burchten. De stelling dat het bouwplan gevolgen kan hebben voor de gunstige staat van instandhouding, wordt door de stichting niet onderbouwd.
5. Dat er in het gebied essentieel leefgebied van de ringslag aanwezig is en dat dit wordt aangetast, wordt niet betwist. Het percentage van het leefgebied voor ringslangen dat in het geding is, is beperkt: het gaat slechts om 2,3% van de populatie in de omgeving. In de nieuwe situatie zal er in de heringerichte nieuwe natuur wederom kwalitatief hoogwaardig leefgebied aanwezig zijn. Ook worden de watergangen van de Grift ingericht als foerageergebied voor de ringslang.
6. In de nodige zorgvuldigheid wordt voorzien in voorschrift 5 bij het besluit op grond waarvan er een ecologisch werkprotocol moet worden opgesteld en, voorafgaand aan de werkzaamheden, aan GS moet worden toegezonden. In dit voorschrift is ook bepaald wat het protocol minimaal moet bevatten. Met dit protocol is voldoende gegarandeerd dat er aan de voorwaarden voor het verlenen van de ontheffing is voldaan en dat de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze zullen plaatsvinden.

3.2 Samenvatting bezwaren van de Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi

1. De ontheffing van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 van de Wnb voor de das is in strijd met de voorwaarden waaraan moet worden voldaan volgens artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b van de Wnb en de bijbehorende toelichting en jurisprudentie
2. De Stichting heeft bezwaren tegen de gemaakte afweging met betrekking tot een andere bevredigende oplossing. De bouw had beperkt moeten blijven tot het industriële terrein binnen de rode contour. De Stichting bestrijdt dat er geen andere geschikte bouwlocaties binnen de gemeente De Bilt beschikbaar zijn.
3. Bebouwing binnen de rode contour is een redelijk alternatief, aangezien het hiervoor noodzakelijke bestemmingsplan onherroepelijk is en dit alternatief niet leidt tot aantasting van het NNN. De stichting heeft geen bezwaar tegen de bouwplannen op het verlaten industrieterrein binnen de rode contour, maar wel in de aangrenzende natuur.
4. De nieuw te ontwikkelen natuur zal geen verbetering vormen voor het NNN ter plaatse. Door de bebouwing verdwijnt er juist een stuk NNN.
5. De aanwezigheid van invasieve plantensoorten is geen argument om een terrein maar te bebouwen.
6. De graslanden binnen en buiten het plangebied zijn nu al primair foerageergebied.
7. De bodem waarop zal worden gebouwd, is vervuild waardoor de volksgezondheid in het geding is.
8. Er is door GS ten onrechte geen rekening gehouden met de Sandwijck-clan dassen aan de oost/zuidoostzijde van het plangebied. De Griffensteijn-clan ten zuidwesten van het plangebied is door GS ten onrechte aangemerkt als de Sandwijck-clan.
9. Het foerageergebied wordt onvoldoende gecompenseerd. Het betreft primair essentieel foerageergebied dat verloren zal gaan.
10. De nabijheid van een woongebied leidt tot veel verstoring voor de dassen binnen het aangrenzende natuurgebied.

11. Het totaal van de effecten van de ingreep zal de functionaliteit van de twee hoofdburchten en de bijburchten zodanig verslechteren dat de burchten volledig buiten gebruik zullen raken en dat de clan zal verdwijnen. Door het vernietigen van het leef- en foerageergebied wordt bovendien de functionaliteit van de burchten aangetast. De gunstige staat van instandhouding van de das is onvoldoende geborgd.

Reactie GS op bezwaren van de Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi

1. GS zijn van oordeel dat de foerageergebieden in dit geval niet vallen onder artikel 3.10 van de Wnb. De uitzonderingen die in de jurisprudentie te vinden zijn, zijn hierop niet van toepassing.
2. GS stellen dat het niet aan hen als bevoegd gezag is om een oordeel te vellen over de vraag of elders binnen het stedelijk gebied van De Bilt de gewenste uitbreiding van het aantal woningen in de gemeente kan plaatsvinden. Anders zouden GS op de stoel van de gemeente gaan zitten. GS beoordelen daarom alleen of er binnen het aangevraagde plan alternatieven zijn die geen of een geringere aantasting voor de betrokken soorten veroorzaakt. Het enkel bouwen binnen bestaand verhard terrein, dus binnen de rode contour, kan niet worden beschouwd als een bevredigend alternatief. Op grond van de ruimtelijke randvoorwaarden van de gemeente De Bilt is het noodzakelijk om te bouwen in een lagere bebouwingsdichtheid dan aanvankelijk was voorzien. Hierdoor is een groter oppervlak nodig om het plan exploitabel te houden.
3. GS moeten op basis van de aanvraag beoordelen of er alternatieven zijn. De ontheffinghouder heeft aangetoond dat het alternatief van bouwen binnen de rode contour geen bevredigende oplossing is.
4. Beoordeling van de aantasting van het NNN valt buiten het beoordelingskader van de ontheffingsaanvraag. In het kader van de Omgevingsverordening Provincie Utrecht hebben GS de mogelijke aantasting van het NNN gezien en geconcludeerd dat er wel sprake is van aantasting van het NNN ter plaatse van de uitbreiding buiten de rode contour, maar dat deze aantasting voldoende wordt gecompenseerd direct naast het plangebied en ten noorden van de Utrechtseweg.
5. De bestrijding van de invasieve plantensoorten is een van de onderdelen van de ruimtelijke ingreep en levert daarom een positieve bijdrage aan het te realiseren primair foerageergebied van de das binnen het plangebied, maar het is niet een reden om het plangebied vol te bouwen.
6. GS zijn van oordeel dat het zuidelijke en oostelijke deel van het plangebied secundair bestaand foerageergebied betreft.
7. De bodemvervuiling staat niet ter discussie in deze procedure maar de conclusie van diverse bodemonderzoeken is dat de volksgezondheid niet in het geding is.
8. GS hebben het bestreden besluit gebaseerd op de door de aanvrager aangeleverde stukken. In deze stukken wordt slechts over de aanwezigheid van de Sandwijk-clan gesproken en niet over de Griffenstein-clan. De aanvraag is leidend bij het nemen van een besluit. De door de stichting aangeleverde argumenten maken de beoordeling door GS evenwel niet anders. Aangezien door de ingreep geen burchten zullen worden aangetast en er voldoende foerageergebied zal zijn, heeft de mogelijke aanwezigheid van meer burchten in de omgeving van het plangebied geen invloed op de beoordeling van de effecten van de ingreep en de ontwikkeling van het plangebied.
9. GS zijn van oordeel dat het foerageergebied dat verloren zal gaan secundair foerageergebied is dat voldoende wordt gecompenseerd met primair foerageergebied. Overigens bevindt zich rondom het plangebied voldoende primair en secundair foerageergebied om enige aantasting van het foerageergebied in het plangebied op te vangen.
10. De stichting heeft niet aannemelijk gemaakt dat de geplande activiteiten binnen het plangebied tot enige verstoring zullen leiden. De onrust die de nieuwe woonwijk zal veroorzaken zal volgens GS niet leiden tot het verlaten van de burcht.
11. Het is GS niet duidelijk geworden op welke wijze door de effecten tezamen toch een negatief effect zal ontstaan. Cumulatie speelt in dit geval geen rol. De stichting heeft onvoldoende aangetoond dat dit wel het geval is. De mitigerende en compenserende maatregelen die zijn voorgeschreven in de ontheffing voorkomen negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding.

3.3 Samenvatting bezwaren van de Bewonersvereniging Leefklimaat Utrechtseweg

In procedurele zin is het de vraag waarom GS de ontheffing hebben verleend, terwijl de gemeenteraad heeft besloten het benodigde bestemmingsplan niet vast te stellen. De feitelijke grondslag voor de ontheffing is komen te vervallen. Waarom zouden beschermde dieren moeten wijken voor het woningbouwplan? Wat kan Verwelius concreet nog doen met deze ontheffing?

Reactie GS op bezwaren van de Bewonersvereniging Leefklimaat Utrechtseweg

De wettelijke grondslag voor deze ontheffing is de Wnb. De weigering het bestemmingsplan vast te stellen heeft plaatsgevonden op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening. Dat zijn twee verschillende wettelijke kaders.

Daardoor is het mogelijk de ontheffing te verlenen voordat het bestemmingsplan is vastgesteld. Verwelius heeft weliswaar een ontheffing, maar vanwege het ontbreken van een geldig bestemmingsplan kunnen de werkzaamheden binnen het plangebied niet plaatsvinden. Dit kan pas als een nieuw bestemmingsplan door de raad is vastgesteld dat de realisering van de plannen van Verwelius mogelijk maakt.

GS zien geen reden om de ontheffing in te trekken, aangezien de ontheffingsprocedure losstaat van de bestemmingsplanprocedure.

3.4 Samenvatting bezwaren van de heer ██████████

1. In procedurele zin is het de vraag waarom GS de ontheffing hebben verleend, terwijl de gemeenteraad heeft besloten het benodigde bestemmingsplan niet vast te stellen. De feitelijke grondslag is daarmee aan de ontheffing komen te vervallen. De datum van het besluit is uiterst ongelukkig aangezien deze valt nadat de gemeenteraad zijn besluit tot het niet-vaststellen van het bestemmingsplan heeft genomen.
2. Er is geen geldig wettelijk belang voor het verlenen van de ontheffing.
3. De motivering van het besluit met betrekking tot alternatieve bouwplannen is slechts gebaseerd op wat Verwelius GS heeft voorgehouden.

Reactie GS op bezwaren van de heer ██████████

De heer ██████████ kan op grond van het afstands- en zichtcriterium, gelet op de afstand tussen woning en plangebied, niet worden aangemerkt als belanghebbende. GS achten het bezwaarschrift daarom niet-ontvankelijk.

3.5 Samenvatting bezwaren van mevrouw ██████████

1. In procedurele zin is het de vraag waarom GS de ontheffing hebben verleend, terwijl de gemeenteraad heeft besloten het bestemmingsplan niet vast te stellen. De feitelijke grondslag voor de ontheffing is komen te vervallen. De datumstelling van het besluit is uiterst ongelukkig aangezien deze valt nadat de gemeenteraad haar besluit tot het niet-vaststellen van het bestemmingsplan heeft genomen.
2. Er is geen geldig wettelijk belang voor het verlenen van de ontheffing.
3. De motivering van het besluit met betrekking tot alternatieve bouwplannen is slechts gebaseerd op wat Verwelius GS heeft voorgehouden.

Reactie GS op bezwaargronden van mevrouw ██████████

Mevrouw ██████████ kan op grond van het afstands- en zichtcriterium, gelet op de afstand tussen woning en plangebied, niet worden aangemerkt als belanghebbende. GS achten het bezwaarschrift daarom niet-ontvankelijk.

4. De overwegingen van de commissie

4.1 Ontvankelijkheid van de Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi

De commissie constateert dat volgens de statuten van de stichting deze onder meer ten doel heeft het voortbestaan van een in het wild levende populatie van de Europese das in de provincie Utrecht en in Het Gooi. Gelet op de statutaire doelstellingen en de feitelijke werkzaamheden van de stichting heeft de stichting naar het oordeel van de commissie geen belang bij een beroep op de bepalingen in de Wnb voor zover die betrekking hebben op de gewone dwergvleermuis en de ringslang. De commissie acht de stichting daarom geen belanghebbende voor zover de bezwaren betrekking hebben op de gewone dwergvleermuis en de ringslang. De commissie adviseert de stichting op deze onderdelen, op grond van artikel 6:6, aanhef en onder a, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), niet-ontvankelijk te verklaren

4.2 Ontvankelijkheid van de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED]

Op grond van vaste jurisprudentie is bij de beoordeling of iemand belanghebbende is bij een ontheffing voor soortenbescherming bepalend of de handeling waarvoor ontheffing is verleend een ruimtelijke uitstraling heeft op de woon- en leefomgeving van betrokkene (zie bijvoorbeeld de uitspraak van Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 24 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:168). Bepalend in dit geval is dus of de handeling waarvoor de ontheffing is verleend ruimtelijke uitstraling heeft op de woon- en leefomgeving van bezwaarmakers. Die handeling is het verstoren en doden van de gewone dwergvleermuis en het opzettelijk beschadigen en vernielen van de voortplantings- of rustplaatsen van de das en ringslang.

Naar het oordeel van de commissie wonen bezwaarmakers op zodanige afstand van het plangebied dat de ontheffing geen ruimtelijke uitstraling op hen zal hebben en daarmee geen invloed zal hebben op hun directe woon- en leefomgeving. De Utrechtseweg vormt daarbij een extra ruimtelijke barrière. Naar het oordeel van de commissie worden de belangen van bezwaarmakers daarom niet rechtstreeks getroffen door de verleende ontheffing. Het gegeven dat zij in het kader van de bestemmingsplanprocedure wel belanghebbenden waren doet hier niets aan af aangezien in een bestemmingsplanprocedure een ieder het recht heeft zienswijzen in te dienen. De heer [REDACTED] heeft tijdens de hoorzitting trouwens al beaamd dat hij noch mevrouw [REDACTED] belanghebbenden zijn in de zin van de wet.

De commissie adviseert de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] niet-ontvankelijk te verklaren op grond van artikel 6:6, aanhef en onder a, van de Awb.

4.3 Algemeen

Voor ligt de ontheffing op grond van de verbodsbepalingen in artikel 3.5 en 3.10 van de Wnb die GS hebben verleend voor de het verstoren van de beschermde soorten das, gewone dwergvleermuis en ringslang. Voor zover de bezwaren betrekking hebben op de watervleermuis, het compensatiegebied in de Voorveldse polder en de meerwaardebenadering van het NNN (Interim omgevingsverordening) laat de commissie deze onderdelen buiten beschouwing aangezien de ontheffing hierop geen betrekking heeft, zodat deze bezwaren geen doel kunnen treffen.

Door de voorgenomen ingreep zal het functioneel leefgebied van de das, namelijk foerageergebied en wissels, gedeeltelijk worden vernield en tijdens de werkzaamheden gedeeltelijk niet beschikbaar zijn. Verder zullen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden vernield en zal de gewone dwergvleermuis worden verstoord en mogelijk gedood. Ten slotte zal een gedeelte van het functionele leefgebied van de ringslang permanent worden vernield en zal een gedeelte van het leefgebied tijdens de werkzaamheden niet beschikbaar zijn. Dit betekent dat er sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb. Ontheffing is daarom noodzakelijk, willen de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

De commissie zal de bezwaarschriften van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o, de Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi en de Bewonersvereniging Leefklimaat Utrechtseweg gezamenlijk behandelen, aangezien deze elkaar grotendeels overlappen.

4.4 Wettelijke grondslag

Bezwaarmakers vragen zich allereerst af of deze ontheffing geen wettelijke grondslag ontbeert, nu de gemeenteraad van De Bilt het voorgelegde ontwerp-bestemmingsplan voor het perceel Utrechtseweg 341 onlangs niet heeft vastgesteld en het nu geldende bestemmingsplan de voorgenomen werkzaamheden niet toelaat..

De commissie wijst erop dat voor het bouwen van de woningen een omgevingsvergunning en een Wnb-ontheffing noodzakelijk zijn. De noodzakelijke omgevingsvergunning zal niet kunnen worden verleend zolang er geen bestemmingsplan geldt dat de bouwactiviteiten toelaat. Tot de condities waaraan moet zijn voldaan wil een Wnb-ontheffing kunnen worden verleend, behoort niet dat de noodzakelijke omgevingsvergunning al is verleend. GS hebben er terecht op gewezen dat voor de vaststelling of wijziging van het bestemmingsplan die nodig is wil de omgevingsvergunning kunnen worden verleend, van belang is of de voorgenomen werkzaamheden daadwerkelijk zullen kunnen worden uitgevoerd. In dat verband is een verleende Wnb-ontheffing relevant.

Dit bezwaar acht de commissie dan ook ongegrond.

4.5 Voorwaarden ontheffing

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid van de Wnb wordt een ontheffing uitsluitend verleend, indien aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan:

- er is een dwingende reden van groot openbaar belang bij de voorgenomen activiteiten;
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken diersoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.6 Wettelijk belang

Het plan voorziet in 130 nieuwbouwwoningen. Uit de stukken blijkt dat er een lokale en regionale woningnood bestaat en dat er behoefte is aan nieuwbouwwoningen. De commissie is met GS van oordeel dat de woningbouw een groot openbaar belang dient en dat hier sprake van een dwingende reden van groot openbaar belang. GS hebben aangetoond dat aan deze voorwaarde voor de verlening van de ontheffing is voldaan.

Dat de bezwaarmakers een ander type woningbouw wensen dan wat Verwelius beoogt te bouwen, is in dit verband niet relevant. De andere in de Wnb genoemde belangen waarover bezwaarmakers opmerkingen hebben gemaakt, zoals de volksgezondheid of de bescherming van wilde flora en fauna, zijn geen belangen waaraan kan worden getoetst; die spelen hier dus geen rol.

De bezwaren dat niet is voldaan aan de wettelijke belangeneis, acht de commissie ongegrond.

4.7 Er bestaat geen andere bevredigende oplossing

- a. De commissie stelt voorop dat er niet voor niets een rode contour bestaat met het oog op het NNN. Die overschrijden is op zichzelf al in beginsel onwenselijk. Als de overschrijding ook nog een Wnb-ontheffing vergt, zal dan ook extra moeten worden onderzocht of er echt geen bevredigend alternatief is voor de activiteiten waarvoor de ontheffing nodig zou zijn.
- b. GS hebben overwogen dat, aangezien het bestaande bedrijventerrein binnen het plangebied verouderd is en niet meer functioneel is, het daarom zeer geschikt is voor nieuwbouw. Zij stellen dat een onderzoek naar alternatieven niet aan de orde is, omdat de aangevraagde locatie geschikt is, en verwijzen hiervoor naar een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2016:335).
- c. De commissie stelt vast dat het beroep op deze uitspraak geen steek houdt. De casus waarop de uitspraak betrekking heeft, betrof een zeer specifieke situatie, die niet vergelijkbaar is met de onderhavige. In dit geval gaat het om het belang van woningbouw in betrekkelijk algemene zin, namelijk in heel de gemeente De Bilt en haar directe omgeving. Bij de uitspraak waarop GS zich beroepen ging het om een thermencomplex dat een specifiek recreatiegebied weer aantrekkelijk zou moeten maken, zodat alleen alternatieven die betrekking hebben op de vergroting van de aantrekkelijkheid van dát recreatiegebied aan de orde konden komen. Hier gaat het echter om het belang van woningbouw in de gemeente De Bilt.
Hierna, onder d en e, zal de commissie ingaan op enkele door de bezwaarmakers genoemde, mogelijk relevante alternatieven.
De commissie merkt nog op dat de redenering van GS ertoe zou leiden dat onderzoek naar betere alternatieven in feite nooit zou hoeven plaats te vinden indien GS de aangevraagde locatie geschikt achten. Dat is in strijd met artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder a, van de Wnb. Bovendien spreekt de Wnb over 'andere bevredigende oplossing' in algemene zin, hetgeen er al op duidt dat het onderzoek in beginsel niet beperkt mag worden tot het plangebied waarvoor de ontheffing is aangevraagd, maar zich ook moet richten op relevante andere locaties.
- d. GS stellen dat bouwen buiten de rode contour gewenst is op grond van landschappelijke en cultuurhistorische gemeentelijke en provinciale overwegingen. Het plan Bloeyendael was volgens GS niet goed afgestemd op de omgeving. Het plan past niet meer binnen het huidige ruimtelijke beleid van de provincie dat rekening houdt met de Hollandse Waterlinie. Volgens Verwelius is het economisch niet haalbaar om de woningbouw te beperken tot een kleiner oppervlak, omdat daarop minder woningen kunnen worden gebouwd vanwege de gewenste lagere bebouwingsdichtheid. Plan Bloeyendael is daarom geen andere bevredigende oplossing volgens GS.
De commissie overweegt dat het feit dat GS dit plan geen aantrekkelijk alternatief vinden, niet betekent dat het geen serieus alternatief is dat moet worden meegewogen in de besluitvorming.

Het Plan Bloeyendael, waarvoor indertijd al een omgevingsvergunning is verleend door de gemeente De Bilt, en dat indertijd blijkbaar ook financieel haalbaar was, heeft immers geen aantasting van het leefgebied van de das en de ringslang tot gevolg. Het had dus moeten worden onderzocht op de vraag of het kan worden beschouwd als 'andere bevredigende oplossing'. De commissie kan ook niet inzien dan behalve het bestaande plan Bloeyendaal niet ook andere plannen met een andere opzet dan het voorliggende plan als alternatief denkbaar zijn die rekening houden met de plaatselijke rode contour en die ook recht doen aan het patroon van de landschappelijke slagenverkaveling en het karakter van de Hollandse Waterlinie.

- e. Daarnaast constateert de commissie dat GS niet zijn ingaan op de andere alternatieve locaties die door bezwaarmakers beargumenteerd zijn genoemd, waaronder het Stationsgebied Bilthoven en de Schapenweide in de gemeente De Bilt. In het bestreden besluit wordt wel in algemene zin overwogen dat inbreidingslocaties onvoldoende beschikbaar zijn en dat daarom moet worden uitgeweken naar uitbreidingslocaties, maar in hun reactie op de bezwaarschriften gaan GS niet in op de twee genoemde locaties. Tijdens de hoorzitting hebben zij dat evenmin gedaan, op grond van de – onjuist gebleken – verwijzing naar de Afdelingsuitspraak uit 2016.
- f. Op grond van het voorgaande komt de commissie tot het oordeel dat GS onvoldoende zorgvuldig hebben onderzocht of er alternatieve locaties beschikbaar zijn waar geen beschermde soorten aanwezig zijn en waar niet wordt gebouwd binnen de rode contour. Daarom staat nu niet vast dat is voldaan aan de voorwaarde dat er geen 'andere bevredigende oplossing' is.

Voor zover de bezwaren hierop betrekking hebben, acht de commissie deze bezwaren gegrond.

4.8 Gunstige staat van instandhouding

Aangezien de ontheffing is verleend ten behoeve van een plan dat de rode contour overschrijdt, is een deugdelijke motivering van GS hiervoor vereist. Naar het oordeel van de commissie ontbreekt deze motivering op een aantal punten. De commissie legt hierna uit op welke punten.

De overschrijding van de rode contour aan de zuidzijde van het plangebied moet volgens GS worden gezien in het licht van de ambitie om aan westzijde meer ruimte vrij te maken voor een bredere aanloop naar de faunapassage, het ecoduct; die aanloop is nu nogal smal. Daar zal (nu) secundair foerageergebied worden omgezet in primair foerageergebied, waardoor met een kleinere oppervlakte kan worden volstaan. Het gebied moet nu als secundair foerageergebied voor de dassen worden aangemerkt, onder meer vanwege de aanwezigheid van planten die invasieve exoten zijn. Bezwaarmakers stellen echter dat de bestaande weilanden binnen en buiten het plangebied, waarover het gaat, primair foerageergebied zijn, omdat talloze sporen van dassen zijn aangetroffen en er ook camerabeelden zijn van de dassen in het gebied. Volgens de bezwaarmakers zijn begraasde weilanden, met kort gras, ideaal voor dassen om daar naar wormen te zoeken, terwijl de invasieve plantensoorten, waarvan GS spreken, slechts in een klein deel van het gebied voorkomen. Naar het oordeel van de commissie hebben GS dit alles onvoldoende weerlegd.

Daarnaast stellen GS dat het volgens hen nu aanwezige secundaire foerageergebied zal worden omgezet in primair foerageergebied. Met andere woorden: het bestaande foerageergebied van de das wordt opgewaardeerd. Hiervoor zal kruiden- en faunarijke grasland worden gerealiseerd.

Bezwaarmakers stellen dat dit beheertype geen deugdelijke compensatie is voor het verlies aan het leef- en voedselgebied van de dassen. Een kruiden- en faunarijke grasland heeft als kenmerk een zekere mate van verruiging en hoogte in de vegetatie door het bij dit natuurdoeltype behorende, beperkte mest- en mairegime. De dassen vinden hierin onvoldoende voedsel. Bovendien wordt de ruigtevegetatie aangevuld met struikenrijen en een boomgaard met ruige ondergroei, hetgeen voor de dassen ook nadelig is.

GS stellen in hun reactie op de bezwaarschriften dat het kruiden- en faunarijke grasland uit korte vegetatie zal bestaan, zodat de dassen gemakkelijk kunnen zoeken naar wormen. Dit type grasland zal volgens GS juist verruiging voorkomen, waardoor vegetatie kort blijft.

In bijlage 5 (Voorgestelde maatregelen) van het bestreden besluit wordt echter gesproken van kruiden- en faunarijke ruigtes met fruitbomen die worden gerealiseerd als primair foerageergebied voor de das en die regelmatig gemaaid zullen worden. De commissie is van oordeel dat hierdoor onduidelijk is of GS dezelfde betekenis geven aan kruiden- en faunarijke grasland als de bezwaarmakers, en constateren ook een tegenstrijdigheid in de redenering van GS op dit punt. Temeer daar bezwaarmakers onweersproken stellen dat als er gemaaid wordt, er alleen al daardoor geen sprake kan zijn van kruiden- en faunarijke grasland.

Bijlage 5 bevat het voornemen van Verwelius om de graslanden regelmatig te maaien, zodat de hoogte van het gras niet boven 10 centimeter uit zal komen, waardoor het gebied een foerageergebied van primaire kwaliteit wordt geacht. Het is de commissie tijdens de hoorzitting evenwel gebleken dat grasland met een hoogte van meer dan 5 centimeter minder geschikt wordt om te foerageren, hoewel foerageren dan nog steeds mogelijk is. GS hebben dit ter zitting bevestigd. De commissie maakt hieruit op dat grasland van 10 centimeter hoogte dus niet kan worden aangemerkt als primair foerageergebied, maar als secundair foerageergebied moet worden beschouwd.

Met het bestreden besluit is niet verzekerd dat het gecompenseerde gebied een optimaal foerageergebied zal zijn voor de das. De commissie concludeert dan ook dat GS onvoldoende hebben aangetoond dat er een reële opwaardering van het foerageergebied tot primair foerageergebied plaats zal vinden. Nu vooralsnog niet vaststaat dat er primair foerageergebied wordt ingericht, is dan ook de vraag of er wel voldoende gecompenseerd wordt voor het verlies aan foerageergebied overeenkomstig het bepaalde in het Kennisdocument Das van BIJ12. In dit document is met betrekking tot het realiseren van nieuw leefgebied als vuistregel opgenomen dat primair foerageergebied voor 120% moet worden gecompenseerd met vervangend leefgebied en secundair foerageergebied voor 50% moet worden gecompenseerd mits op de vervangende oppervlakte een kwaliteitsverbetering plaats heeft gevonden zodat dit gebied jaarrond gebruikt kan worden door de das.

Het is niet in geding dat als gevolg van de woningbouw in het NNN de toegang tot een aantal bestaande dassenwissels wordt afgesloten. Bezwaarmakers stellen dat de faunapassage voor de dassen moeilijker bereikbaar zal zijn door het afsnijden van de wissels en de aanwezigheid van het reeënbos. Deze wissels worden volgens bezwaarmakers in de huidige situatie druk belopen. Naar het oordeel van de commissie hebben GS onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de ecologische verbinding naar de faunapassage in voldoende mate toegankelijk zal blijven voor de dassen.

De commissie constateert verder dat de fysieke afscherming tussen het woon- en landelijk gebied in plan Bloeyendael verschilt van de afscherming die in voorliggend plan wordt voorgesteld. In plan Bloeyendael was voorzien in de aanleg van een grondwal van 2 meter hoogte, met daarop beplanting van 3 tot 5 meter hoog. In voorliggend plan is voorzien in een hekwerkhaag van 1 meter hoogte, een brede watergang met damwand en een beschoeiing van riet. Het is de commissie niet gebleken dat er een fysieke afscherming wordt geplaatst die vergelijkbaar is met de grondwal wat betreft de afschermende werking naar het foerageergebied van de dassen. Evenmin is duidelijk geworden dat bosschages worden geplant die voldoende zijn om de mogelijk storende invloed van licht en geluid en de betreding van het gebied door bewoners en honden tegen te gaan. Gelet op de korte afstand tussen de woningen en het leefgebied van de dassen kan van verstoring sprake zijn. De commissie is van oordeel dat GS ook op dit punt onvoldoende hebben gemotiveerd dat de voorgestelde fysieke bescherming aanvaardbaar is en dat er geen cumulatie van versturende effecten zal optreden.

De commissie adviseert in dit verband om aanvullende voorschriften op te nemen met betrekking tot het effectief tegengaan van de betreding van het natuurgebied door mensen en honden en met betrekking tot de aanleg van hoge groenvoorzieningen. Voor zover sommige zaken zullen worden geregeld in het ecologische werkprotocol, dat onder 4.12 nader aan de orde komt, zou dat plan aan goedkeuring van GS moeten worden onderworpen.

Gelet op het voorgaande is de commissie er niet van overtuigd geraakt dat er als gevolg van voorliggend plan geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de dassen in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. GS hebben onvoldoende gemotiveerd waarom niet te verwachten is dat de dassen de burchten zullen verlaten of dat de dassenclans geleidelijk in omvang zullen afnemen.

Voor zover de bezwaren hierop betrekking hebben, acht de commissie deze bezwaren gegrond.

4.9 Foerageergebied ontheffingplichtig?

De Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi stelt dat het foerageergebied ontheffingplichtig is op grond van artikel 3.10 Wnb, onder verwijzing naar een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2021:1457).

Daarover merkt de commissie het volgende op. De stichting stelt onweersproken dat moederdassen met jongen foerageergebied nabij de burcht aan de zuidwestkant van het plangebied nodig hebben, en daarom mogelijk sprake is van essentieel foerageergebied, dat onder de bescherming van artikel 3.10 Wnb valt. Ook is onvoldoende duidelijk geworden dat er geen reëel risico is dat de dassenburchten zullen worden verlaten of in omvang zullen afnemen. GS hebben niet voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen essentieel foerageergebied verloren gaat en dat artikel 3.10, eerste lid, onder b van de Wnb hier niet van toepassing is.

Dit deel van de bezwaren acht de commissie gegrond.

4.10 Twee dassenclans

De Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi stelt voorts dat het plangebied gebruikt wordt door twee dassenclans: de Griffensteinclan aan de zuidwestzijde en de Sandwijckclan aan de oostzijde. De commissie is het met de stichting eens dat uit het bestreden besluit en de reactie van GS op de bezwaarschriften niet duidelijk valt op te maken dat met beide dassenclans rekening is gehouden. In hun reactie merken GS op dat is uitgegaan van de documenten die Verwelius heeft aangeleverd. Hierin wordt de Griffensteinclan niet vermeld. Wel wordt melding gemaakt van de Sandwijckclan maar hiermee wordt de hoofdburcht bedoeld die de stichting de Griffensteinclan noemt. GS stellen dat mogelijke effecten op burchten waarvan de locatie onbekend is bij GS kunnen worden uitgesloten zolang deze burchten niet direct worden aangetast. Aangezien van aantasting van een tweede burcht geen sprake is heeft de aanwezigheid hiervan geen invloed op het effect van de ingreep, aldus GS. De commissie is evenwel van oordeel dat GS deze tweede burcht dienen mee te nemen in de heroverweging van het besluit in het belang van de zorgvuldigheid.

De commissie acht dit bezwaar in zoverre gegrond.

4.11 Ringslangen

Voor zover de bezwaren betrekking hebben op de ringslangen stelt de commissie voorop dat de stelling van GS dat het percentage van het leefgebied dat wordt aangetast zeer beperkt is, namelijk 2,3% van het totale leefgebied van de lokale populatie, niet is weersproken. Daarom gaat de commissie daar ook van uit. Volgens GS zal in de nieuwe situatie opnieuw kwalitatief hoogwaardig leefgebied aanwezig zijn, en zal in de directe omgeving van het plangebied voldoende leefgebied behouden blijven. De commissie ziet geen aanleiding om aan dit standpunt van GS te twijfelen. De commissie concludeert dat geen afbreuk zal worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de ringslangen.

De hierop betrekking hebbende bezwaren acht de commissie dan ook ongegrond.

4.12 Werkprotocol

De Stichting Milieuzorg Zeist e.o. merkt op dat het ecologisch werkprotocol te weinig inzicht in zorgvuldigheidsvereisten geeft. De commissie verwijst naar de reactie van GS, dat in voorschrift 5 bij het besluit is bepaald dat er voorafgaand aan de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol moet worden opgesteld. De commissie adviseert, zoals ze al deed bij punt 4.8, om aan het betreffende voorschrift toe te voegen dat dit protocol de goedkeuring van GS behoeft, anders kunnen GS er geen invloed op uitoefenen.

Dit deel van de bezwaren acht de commissie gegrond.

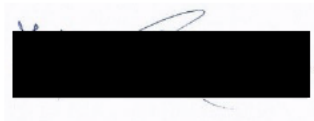
5 Samenvatting van het advies

De commissie adviseert:

1. de bezwaren deels gegrond, deels ongegrond en deels niet ontvankelijk te verklaren;
2. een onderzoek naar alternatieven te verrichten;
3. de geconstateerde gebreken in het bestreden besluit te herstellen en de ontheffing alleen in stand te laten als ze deugdelijk kan worden gemotiveerd;
4. voor de motivering van de beslissing op het bezwaar, met toepassing van artikel 3:49 van de Algemene wet bestuursrecht, te verwijzen naar dit advies van de commissie.

Dit advies is vastgesteld door de commissie: [redacted] (voorzitter), [redacted] (lid) en [redacted] (lid).

Namens de Awb-adviescommissie,

[redacted] (secretaris)

Handtekening voorzitter:

[redacted] (voorzitter)

BIJLAGE 1 RELEVANTE WETTELIJKE VOORSCHRIFTEN

Wet natuurbescherming

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
(...)
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.
6. De verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6 zijn niet van toepassing op handelingen ten aanzien waarvan bij of krachtens enige wettelijke bepaling een besluit is vereist, indien bij of krachtens die wet is bepaald dat het desbetreffende besluit de handelingen uitsluitend toelaat indien is voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in het vijfde lid.
7. De verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, zijn niet van toepassing op:
 - a. handelingen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel als bedoeld in artikel 2.2, en
 - b. handelingen die zijn beschreven in en worden verricht overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, een plan of een programma als bedoeld in artikel 2.3, vijfde lid, of een programma als bedoeld in artikel 1.13, eerste, zevende of achtste lid, indien:
 - 1°. ten aanzien van het beheerplan, het plan of het programma, althans het onderdeel dat betrekking heeft op de desbetreffende handelingen, is voldaan aan het in het vijfde lid bepaalde ten aanzien van ontheffingen en vrijstellingen, en
 - 2°. het bestuursorgaan dat het beheerplan, het plan of het programma heeft vastgesteld tevens bevoegd is voor de verlening van een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling als bedoeld in het eerste, onderscheidenlijk tweede lid

voor dergelijke handelingen, of, als dat niet het geval is, het beheerplan, het plan of het programma is vastgesteld in overeenstemming met het bestuursorgaan dat bevoegd is voor de verlening van de ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling.

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
 - h. in het algemeen belang, of
 - i. bestendig gebruik.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 6:6

Het bezwaar of beroep kan niet-ontvankelijk worden verklaard, indien:

- a. niet is voldaan aan artikel 6:5 of aan enig ander bij de wet gesteld vereiste voor het in behandeling nemen van het bezwaar of beroep, of
- b. het bezwaar- of beroepschrift geheel of gedeeltelijk is geweigerd op grond van artikel 2:15,

mits de indiener de gelegenheid heeft gehad het verzuim te herstellen binnen een hem daartoe gestelde termijn.